

2013-06-28

Särskild utredare
Johan Höök
070 671 93 56

Huvudsekreterare
Susanne Ritseson
08 405 18 46

Pressmeddelande

Ökad kontroll och insyn i privata utförares verksamhet

Fullmäktige ska anta ett program med övergripande mål och riktlinjer för de kommunala verksamheterna som lämnas över till privata utförare. Allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska också förbättras.

Utredningen om en kommunallag för framtiden lämnar i dag sitt delbetänkande *Privata utförare – kontroll och insyn* (SOU 2013:53) till finansmarknadsministern Peter Norman.

- Kvaliteten på uppföljningen av privata utförare varierar över landet. Det behövs därför ett mer strategiskt förhållningsätt när kommuner och landsting lämnar över verksamhet till privata utförare, säger den särskilda utredaren Johan Höök.

Utredningen föreslår flera åtgärder för att stärka kontrollen och insynen när kommuner och landsting anlitar privata utförare. Utredningen föreslår att fullmäktige ska anta ett program med övergripande mål och riktlinjer för verksamheter som lämnas över till privata utförare. I programmet ska anges hur den privata utförarens verksamhet ska följas upp och hur allmänhetens insyn i verksamheten ska tillgodoses. Programmet ska omprövas varje mandatperiod.

Utredningen föreslår också att det i kommunallagen ska införas en skyldighet för kommuner och landsting att tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnas över. Insynen kan dock aldrig bli exakt likadan som i kommunal verksamhet. EU-rätten innebär vissa begränsningar på vilka krav som kan ställas. Vilka frågor som insynen ska avse blir beroende på vilken kommunal verksamhet det handlar om. Enligt utredningens uppfattning

bör det normalt ställas krav på att uppgifter om exempelvis personalen och dess kompetens, utbildningsnivå och kapacitet ska kunna lämnas ut. I debatten har det förts fram att privata utförare ska vara skyldiga att redovisa sin ekonomi på enhetsnivå. Det finns dock ingen lagreglerad skyldighet för en kommun eller ett landsting att redovisa hur ekonomin ser ut på enhetsnivå. Enligt utredningens uppfattning är det därför inte möjligt att kräva att privata utförare ska göra det. Detta riskerar också att vara i konflikt med EU-rätten.

Den ökade valfriheten ställer också krav på att informationen till brukarna blir bättre. För att den enskilde ska kunna göra ett välgrundat val av t.ex. skola eller utförare inom vård- och omsorgsområdet krävs att denne har tillgång till bra information. Detta är lika viktigt oavsett vilken tjänst som ska väljas. Utredningen föreslår en utvidgad skyldighet att informera när kommun eller landsting erbjuder enskilda att välja mellan olika utförare av kommunala tjänster. Kommunerna ska också bli skyldiga att informera om både de egna förskoleklasserna, grund- och gymnasieskolorna och de fristående skolorna.

I en utvärdering av den fria kommunala nämndorganisationen anser utredningen att förutsättningarna för att inrätta särskilda beställarutförarorganisationer borde regleras tydligare i kommunallagen.